

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI FACULTATEA DE DREPT

Conferința națională organizată cu prilejul „DIES ACADEMICI”

„170 de ani de învățământ juridic ieșean”

31 octombrie 2025

SECȚIUNEA I

Ioana Maria COSTEA (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Dreptul fiscal - ramură autonomă de drept. Vanitate ori necesitate/ Tax law - autonomous legal field. Vanity or necessity*

Rezumat: Dreptul fiscal este analizat ca ramură distinctă a sistemului juridic, ridicând întrebarea dacă autonomia sa reprezintă o necesitate funcțională sau o simplă vanitate academică. Articolul explorează argumentele pro și contra autonomiei dreptului fiscal, examinând specificitatea normelor fiscale, interconexiunile cu alte ramuri ale dreptului (drept civil, drept administrativ, drept constituțional) și impactul asupra practicii judiciare. Sunt discutate aspecte precum definirea autonomiei, evoluția reglementărilor fiscale, rolul jurisprudenței și implicațiile pentru profesioniștii din domeniul juridic și fiscal.

Abstract: Tax law is examined as a distinct branch within the legal system, raising the question of whether its autonomy represents a functional necessity or mere academic vanity. The article explores arguments for and against the autonomy of tax law, considering the specificity of tax norms, interconnections with other legal branches (administrative law, constitutional law), and the impact on legal practice. Aspects such as the definition of autonomy, the evolution of tax regulations, the role of jurisprudence, and implications for legal and tax professionals are discussed.

Cuvinte cheie: Drept fiscal, autonomie, creanță fiscală

Key- words: Tax law, autonomy, tax debt

Carmen MOLDOVAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Actualitatea cutumei în dreptul internațional contemporan/ The Relevance of Custom in Contemporary International Law*

Rezumat: Prezenta lucrare își propune să analizeze cutuma internațională ca sursă principală a dreptului internațional, într-un context în care reglementarea juridică internațională pare dominată de tratate și instrumente *soft law*. Elementul central al studiului va fi reprezentat de analiza modului în care Curtea Internațională de Justiție identifică și aplică normele cutumiare internaționale, precum și interacțiunea acestora cu alte surse ale dreptului internațional. Vor fi avute în vedere provocările privind procesul de formare rapidă a cutumei în domenii emergente, precum spațiul cibernetic sau protecția mediului, dar și rolul statelor și al organizațiilor internaționale în consolidarea opiniei juridice comune (*opinio juris*), ce vor evidenția că aceasta continuă să reprezinte un pilon esențial al ordinii juridice internaționale.

Abstract: The present paper aims to analyse international customary law as a principal source of international law, in a context where the international legal order appears to be dominated by treaties and *soft law* instruments. The central focus of the study will be the examination of how the International Court of Justice identifies and applies customary international norms, as well as their interaction with other sources of international law. The analysis will take into account the challenges related to the rapid formation of custom in emerging areas such as cyberspace and environmental protection, as well as the role of states and international organizations in consolidating *opinio juris*, highlighting that customary international law continues to represent an essential pillar of the international legal order.

Cuvinte cheie: sursele dreptului internațional; cutumă internațională; Curtea Internațională de Justiție; *opinio juris*;

Key- words: sources of international law; customary international law; International Court of Justice; *opinio juris*

Despina-Martha ILUCĂ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Où t'es, TVA, où t'es? Noi răspunsuri pentru piața serviciilor digitale/ Où t'es, VAT, où t'es? New Answers for the Digital Marketplace*

Rezumat: Prezentul studiu ridică o serie de interogații cu privire la interferența dintre piețele de servicii digitale, dezvoltatorii de aplicații și obligația de facturare, pentru a determina calitatea de persoană impozabilă atunci când aceasta acționează în nume propriu, dar în contul altei persoane. Pornind de la jurisprudența consacrată a Curții de Justiție a Uniunii Europene privind prestatorii de servicii în contractele de comision și stabilirea locului prestării pentru serviciile online, vom plasa recent pronunțata hotărâre în cauza C-101/24 Xyrality în contextul evolutiv al tratamentului

de TVA aplicabil serviciilor digitale furnizate prin intermediul magazinelor de aplicații. Finalitatea urmărită prin analiza realizată este de a observa modul în care jurisprudența Curții modelează standardele de facturare, răspunderea părților, precum și diferența între accețiunea formală și cea substanțială a noțiunii de „prestator” în legislația europeană în materie de TVA.

Abstract: This study raises a series of questions regarding the interference between digital services markets, app developers and invoicing obligations, in order to determine who are the taxable persons when they act in their own name but on behalf of other persons. Starting from the established case-law of the Court of Justice of the European Union on service providers in commission contracts and determining the place of supply for online services, we will position the recently delivered judgment in Case C-101/24 Xyrality in the evolving context of the VAT treatment applicable to digital services provided via app stores. The purpose of the analysis carried out is to observe how the case-law of the Court shapes invoicing standards, the liability of the parties, as well as the formal vs substantive supplier distinction under EU VAT law.

Cuvinte cheie: taxă pe valoarea adăugată; prestare de servicii; servicii online; magazine de aplicații

Key- words: value added tax; supply of services; online services; app stores

Elena Laura POSTOLACHE (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Sub măștile timpului în dreptul fiscal - prescripția și decăderea/ Behind the Masks of Time: Prescription and Forfeiture in Tax Law*

Rezumat: În drept, Cronos poartă două măști - evidențiate de instituția juridică a decăderii și de cea a prescripției extinctive. Deși ambele sunt expresii ale trecerii timpului, efectele juridice pe care le produc diferă, ilustrând finalitatea distinctă a fiecărei reglementări. În dreptul civil, această separație este limpede: timpul stinge dreptul material la acțiune, nu însă și dreptul subiectiv. În dreptul fiscal însă, granița devine mai difuză, aproape estompându-se, întrucât instituția prescripției pare să împrumute, cel puțin sub aspectul efectelor, trăsăturile decăderii.

Se ridică astfel întrebarea - cât mai rămâne specific fiecareia dintre aceste instituții? Și cât de vizibilă mai este linia care le desparte în „scenariul” dreptului fiscal? Prezenta lucrare își propune să analizeze aceste diferențe subtile și să stabilească dacă noțiunea de „stingere a dreptului material la acțiune” își găsește aplicabilitate în materia dreptului fiscal sau dacă, dimpotrivă, timpul ajunge să stingă însuși dreptul de creanță. În cele din urmă, pierderea dreptului ar fi una definitivă sau doar un joc iluzoriu al acestui zeu?

Abstract: In law, Cronos wears two masks — revealed through the legal institutions of forfeiture and extinctive prescription. Although both are expressions of the passage of time, the legal effects they produce differ, illustrating the distinct purposes underlying each regulation. In civil law, this separation is clear: time extinguishes the substantive right of action, but not the subjective right itself. In tax law, however, the boundary becomes more diffuse, almost fading away, since the institution of prescription seems to borrow, at least in terms of its effects, the features of forfeiture.

This raises the question: how much remains truly specific to each of these institutions? And how visible is the line that separates them in the “scene” of tax law?

The present paper aims to examine these subtle distinctions and to determine whether the notion of extinguishment of the substantive right of action can find application in tax law, or whether, on the contrary, time comes to extinguish the claim right itself. Ultimately, is the loss of the right a definitive one, or merely an illusory play of this ancient god?

Cuvinte cheie: prescripție extintivă; decădere; drept fiscal; timp; stingerea dreptului material la acțiune.

Key- words: extinctive prescription; forfeiture; tax law; time; extinction of the substantive right of action.

Mădălina Gabriela GUTĂ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Integrarea cutumei în cadrul sistemelor juridice de drept civil și de common-law/ The integration of custom into civil law and common law legal systems*

Rezumat: Dreptul fiecărui stat este creat pe baza unor surse variate care oglindesc trăirile, valorile și nevoile comunităților umane. Printre aceste surse se regăsește și cutuma, ce simbolizează „patrimoniul mnemonic” al colectivităților umane, format din practicile sociale care treptat au devenit norme de conduită. Aceste practici, sculptate de trecerea timpului și de comportamentul indivizilor, configurau structura raporturilor sociale cu mult timp înainte de emergența legilor scrise.

Gradual, transformările sociale au lăsat semne vizibile asupra acestui izvor de drept. Astfel, în dreptul roman, obiceiul era principalul izvor de drept, mai ales în Perioada Regalității și a Republicii, spre deosebire de prezent, când acesta „a pășit în umbră.” În sistemul de drept romano-germanic, cutuma este o sursă secundară, subordonată legii scrise care stă la baza acestui sistem. Principiul supremației legii scrise tinde să restrângă aria normativă a cutumei care intervine de obicei, atunci când legea este „tăcută” sau ambiguă. Pe de altă parte, în common-law, obiceiul străvechi îi călăuzește pe judecători în pronunțarea hotărârilor și contribuie la stabilitatea cadrului normativ. Fiecare sistem juridic a integrat cutuma în felul său, acordându-i un statut distinct. Prin urmare, în cadrul acestei cercetări, ne propunem să analizăm maniera în care

cutuma a fost „absorbită” de cele două sisteme, diferențele dintre acestea și rolul său actual.

Abstract: The law of each state is created on the basis of various sources that reflect the experiences, values, and needs of human communities. Among these sources is custom, which symbolizes the "mnemonic heritage" of human communities, consisting of social practices that have gradually become norms of conduct. These practices, shaped by the passage of time and the behavior of individuals, shaped the structure of social relations long before the emergence of written laws.

Gradually, social transformations left visible marks on this source of law. Thus, in Roman law, custom was the main source of law, especially during the Royal and Republican periods, unlike today, when it has "stepped into the shadows." In the Romano-Germanic legal system, custom is a secondary source, subordinate to the written law that underpins this system. The principle of the supremacy of written law tends to restrict the normative scope of custom, which usually intervenes when the law is silent or ambiguous. On the other hand, in common law, ancient custom guides judges in their decisions and contributes to the stability of the normative framework. Each legal system has integrated custom in its own way, giving it a distinct status. Therefore, in this research, we aim to analyze how custom has been "absorbed" by the two systems, the differences between them, and its current role.

Cuvinte cheie: cutuma, lege, izvor de drept, equity law, dreptul francez

Key- words: custom, law, source of law, equity law, French law

Robert DAMASCHIN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Principiile bugetare între teorie și realitate: consecințele juridice ale nerespectării acestora/ Budgetary principles between theory and reality: Legal consequences of their breach*

Rezumat: Întreaga arhitectură a finanțelor publice se întemeiază pe un corpus de principii bugetare menite să confere coerență, disciplină și previzibilitate întregului proces bugetar. O parte considerabilă dintre aceste principii este consacrată în mod expres de legislația în vigoare, în timp ce altele au dobândit acest statut prin cristalizare pe cale doctrinară, devenind importante repere în dreptul bugetar. Problematika centrală o constituie însă efectele apărute ca o consecință a încălcării acestor principii, atât în plan bugetar, cât și sub aspect instituțional și practic. Prezenta lucrare își propune să analizeze consecințele juridice ale nerespectării principiilor bugetare și să evidențieze limitele actualelor mecanisme juridice destinate asigurării disciplinei financiare, subliniind totodată necesitatea consolidării garanțiilor de stabilitate și responsabilitate în gestiunea fondurilor publice.

Abstract: The entire architecture of public finance is founded upon a corpus of budgetary principles intended to ensure coherence, discipline, and predictability throughout the budgetary process. A significant part of these principles is expressly enshrined in the legislation in force, while others have acquired this status through doctrinal development, becoming important reference points in budgetary law. The central issue, however, concerns the effects arising from the violation of these principles, both in the budgetary sphere and from an institutional and practical perspective. This paper aims to analyze the legal consequences of non-compliance with budgetary principles and to highlight the limitations of the current legal mechanisms designed to ensure financial discipline, while also emphasizing the need to highlight the guarantees of stability and responsibility in the management of public funds. □ □

Cuvinte cheie: principii bugetare, control bugetar, disciplină financiară, finanțe publice, consecințe juridice

Key- words: budgetary principles, budgetary control, fiscal discipline, public finance law, legal consequences

Bogdan TROFIN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - Forme de răspundere juridică în dreptul fiscal/ Forms of legal liability in tax law/ Forms of legal liability in tax law

Rezumat: Identificarea unei conduite fiscale neconforme, caracterizată de o încălcare a dispozițiilor legale în materie, conduce la angajarea răspunderii juridice a subiectului raportului juridic astfel născut. Prin raportare la specificul conduitelor ilicite în materie fiscală, sfera răspunderii juridice ce poate fi angrenată este una dinamică și diversificată, în condițiile în care încălcarea unei norme fiscale poate avea semnificații juridice diferite.

Pe cale de consecință, la nivel național identificăm o reglementare pluridimensională în ceea ce privește răspunderea juridică cu izvor fiscal, raportul juridic având aptitudinea de a angrena mai multe tipuri de răspundere juridică, anume: răspunderea fiscală stricto sensu, răspunderea administrativă, răspunderea disciplinară, răspunderea contravențională și răspunderea penală.

Abstract: The identification of non-compliant fiscal conduct, characterized by a violation of the legal provisions in the matter, leads to the engagement of the legal liability of the subject of the legal relationship thus born. By reporting to the specifics of illicit conduct in fiscal matters, the scope of legal liability that can be engaged is dynamic and diversified, given that the violation of a fiscal norm can have different legal meanings. Consequently, at the national level we identify a multidimensional regulation regarding legal liability with a fiscal source, the legal relationship having

the ability to engage several types of legal liability, namely: fiscal liability, administrative liability, disciplinary liability, contravention liability and criminal liability.

Cuvinte cheie: răspundere juridică, cumul de răspunderi, răspundere fiscală, răspundere penală, răspundere administrativă

Key- words: *legal liability, cumulative liabilities, tax liability, criminal liability, administrative liability;*

Smaranda Georgiana AZAMFIREI (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) -*Dreptul la autodeterminare în cazul Namibiei- perspectivă critică asupra legalității continuării administrării Africii de Sud- Vest de către Africa de Sud/ The right of self-determination in Namibia's case – a critical analysis on the legality of South Africa's continued administration of South- West Africa*

Rezumat: Incertitudinea privind competența administrării Namibiei de către Africa de Sud a generat în planul comunității internaționale un amplu subiect de divergență, afirmându-se noutatea cadrului juridic, neconcordanța dintre planul de jure și situația de facto a teritoriului, imperiozitatea identificării corpului de reguli aplicabil. Fără niciun dubiu, s-a considerat ca fiind un element fundamental dreptul la autodeterminare al statelor coloniale. Cu toate acestea, continuarea sistemului de mandate a adus în prim plan, dincolo de discuțiile privitoare la eventuala încălcare a suveranității, necesitatea valorificării principiilor generale în aplicarea unor dispoziții lacunare a tratatelor internaționale, respectiv posibilitatea interpretării normelor scrise prin prisma scopului și naturii acestora în considerarea voinței statelor. Prezenta lucrare își propune să analizeze într-un caz devenit de referință, în lumina considerentelor opiniilor separate, posibilitatea transpunerii în ordinea juridică internațională a principiilor generale aplicabile statelor și valoarea acestora în lipsa unor prevederi convenționale exprese și complete.

Abstract: The uncertainty regarding the South Africa's administration of South- West Africa generated within the international community a broad subject of divergence, highlighting the novelty of the legal framework, the inconsistency between de jure and de facto situation of the Territory and the urgency of identifying the applicable body of rules. Without any doubt the right of self-determination was affirmed as a fundamental importance. Nevertheless, maintaining the Mandate System brought to the forefront- beyond the discussions concerning the possible violation of sovereignty- the necessity of applying general principles to address the gaps in international treaty provisions and the possibility of interpreting written rules in light of their purpose and nature. The aim of this paper is to examine the reasoning found in separate opinions

referring the possibility of international law to recruit from general principles recognized by the States and to apply their meanings in the absence of explicit and comprehensive conventional provisions.

Cuvinte cheie: dreptul la autodeterminare, suveranitate, principii generale, interpretarea normelor

Key- words: right of self-determination, sovereignty, general principles, interpretation of provisions

Maria-Lucia GAVRILUȚĂ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Interpretarea convențiilor internaționale în situații de conflict armat. Observații asupra practicii recente a CIJ în cauza Allegations of Genocide under the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Ukraine v. Russian Federation)/ The Interpretation of International Conventions in Armed Conflict Situations: Observations on the Recent ICJ Practice in Allegations of Genocide under the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide (Ukraine v. Russian Federation)*

Rezumat: Articolul de față își propune analiza modului în care Curtea Internațională de Justiție a interpretat și aplicat Convenția din 1948 privind prevenirea și pedepsirea crimei de genocid în contextul conflictului dintre Ucraina și Federația Rusă. Punctul central al cercetării îl constituie cauza Acuzații de crime de genocid (Ucraina c. Federația Rusă), prin intermediul căreia Curtea a fost chemată să se pronunțe asupra abuzului de invocare a genocidului ca justificare a recurgerii la forță. Studiul urmărește să evidențieze felul în care instanța de la Haga a combinat metodele clasice de interpretare cu cele evolutive pentru a răspunde unei situații juridice și politice fără precedent. Analiza se concentrează așadar pe raționamentul Curții, care a pus accent pe scopul fundamental al Convenției, și anume protejarea sensului juridic al noțiunii de genocid și prevenirea instrumentalizării sale politice, reafirmând totodată definirea strictă a acestei crime stabilită în cauzele Bosnia v. Serbia și Croatia v. Serbia. Prin această decizie, Curtea reiterează rolul său esențial de garant al legalității internaționale, confirmând totodată aplicabilitatea Convenției din 1948 în contextul unor conflicte de maximă actualitate.

Abstract: This article aims to explore how the International Court of Justice has interpreted and applied the 1948 Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the context of the conflict between Ukraine and the Russian Federation. The central focus of the research is the case Allegations of Genocide (Ukraine v. Russian Federation), through which the Court was called upon to rule on the abuse of invoking genocide as a justification for the use of force. The study seeks to highlight how the Hague tribunal combined classical methods of interpretation with

evolutionary ones to address an unprecedented legal and political situation. The analysis therefore concentrates on the Court's reasoning, which emphasized the fundamental purpose of the Convention—namely, the protection of the legal meaning of the notion of genocide and the prevention of its political instrumentalization—while reaffirming the strict definition of this crime established in the cases *Bosnia v. Serbia* and *Croatia v. Serbia*. Through this decision, the Court reiterates its essential role as a guarantor of international legality, while also confirming the applicability of the 1948 Convention in the context of highly topical conflicts.

Cuvinte cheie: Curtea Internațională de Justiție, Convenția privind genocidul, Ucraina c. Federația Rusă, abuzul de invocare a genocidului, conflicte armate contemporane

Key- words: International Court of Justice, Genocide Convention, Ukraine v. Russian Federation, abuse of genocide allegations, contemporary armed conflicts

Constantin BUSUIOC (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Probleme ale ierarhiei și aplicării principiilor în dreptul internațional umanitar cu privire la autonomia armelor/ Issues of the hierarchy and application of principles in international humanitarian law regarding weapon autonomy*

Rezumat: Articolul examinează necesitatea reinterpretării și restructurării principiilor dreptului internațional umanitar aplicabile sistemelor de arme autonome letale (LAWS). Sunt analizate fundamentele acestei tehnologii, impactul său asupra conceptului de legalitate și modul în care autonomia operațională generează dileme privind predictibilitatea acțiunilor militare. Propunerea centrală vizează stabilirea unei ordini coerente între principiile fundamentale — necesitate, proporționalitate și distincție — în care validarea prin principiul necesității, inspirată din Teoria Războiului Just, trebuie să primeze. Această abordare permite o mai bună evaluare juridică și etică a utilizării armelor autonome în conflictele armate. În final, se argumentează că o clarificare conceptuală și ierarhică a principiilor poate contribui la diminuarea incertitudinilor normative și la conturarea unui cadru mai predictibil pentru aplicarea dreptului internațional umanitar în era tehnologică actuală.

Abstract: This article examines the need to reinterpret and restructure the principles of international humanitarian law applicable to lethal autonomous weapon systems (LAWS). It explores the foundations of this technology, its impact on the concept of legality, and the dilemmas raised by the unpredictability of autonomous military operations. The central proposal advocates for a coherent hierarchy among the fundamental principles—necessity, proportionality, and distinction—where validation through the principle of necessity, as understood within Just War Theory, should take

precedence. This approach allows for a more consistent legal and ethical assessment of the use of autonomous weapons in armed conflicts. Ultimately, the paper argues that a conceptual and hierarchical clarification of these principles can reduce normative uncertainty and contribute to shaping a more predictable and coherent framework for the application of international humanitarian law in the current technological era.

Cuvinte cheie: Restructurarea principiilor în DIU; teoria războiului just; principiul necesității; Sisteme autonome de arme letale (LAWS)

Key- words: Restructuring of legal principles under IHL; Just War theory; Principle Of Necessity; Lethal Autonomous Weapon Systems (LAWS)

Luciana VIZITEU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Un mozaic juridic: Dreptul între tradiție și transformare/ A legal mosaic: Law between tradition and transformation*

Rezumat: Dreptul este indisolubil legat de societate. În acești 170 de ani de învățământ juridic, societatea s-a transformat, s-a confruntat permanent cu diverse provocări, care s-au răsfrânt nu numai asupra laturii economice și politice a acesteia, ci și asupra lumii juridice. În epoca postmodernă, concepte efervescente precum globalizarea, pluralismul juridic sau transnaționalismul juridic suscită atenția juriștilor și a sociologilor, în scopul identificării virtuților sau viciilor pe care le generează aceste concepte contemporane. Tensiunea dintre rădăcinile locale și influențele globale în sfera juridică continuă să fie o interesantă temă de dezbattere. Atingerea echilibrului între necesitatea unei înțelegeri comune și a unui format comun pentru schimbul de concepte juridice din sisteme diferite și presiunea de a conserva sensul și valoarea lor de bază este o problemă complexă.

Abstract: Law is inextricably linked to society. Over the past 170 years of legal education, society has undergone profound transformations and has continuously faced various challenges that have impacted not only its economic and political dimensions but also the legal sphere. In the postmodern era, effervescent concepts such as globalization, legal pluralism and legal transnationalism have captured the attention of jurists and sociologists alike, in their quest to identify the virtues and flaws these contemporary notions may generate. The tension between local legal traditions and global influences remains a compelling subject of scholarly debate. Achieving a balance between the need for a shared understanding and a standardized framework for the exchange of legal concepts across different systems and the pressure to preserve their core meaning and value presents a complex challenge.

Cuvinte cheie: globalizare, transnaționalism juridic, pluralism juridic, uniformizare și identitate

Key- words: globalization, legal transnationalism, legal pluralism, uniformity and identity

SECȚIUNEA II

Septimiu PANAINTE (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Considerații privind soluționarea amiabilă a conflictelor de muncă/ Considerations regarding the amicable settlement of labor disputes*

Rezumat: Teoretic, conflictele de muncă, atât cele individuale, cât și cele colective, pot fi soluționate în mod amiabil pe calea medierii, concilierii sau arbitrajului. Din păcate însă, în practică situațiile în care conflictele de muncă sunt soluționate cu succes utilizând una din aceste căi sunt rarissime. Explicațiile sunt multiple, dar în principal se poate reproșa legiuitorului fie slaba calitate a reglementărilor speciale care privesc anumite căi de soluționare amiabilă a conflictelor de muncă (spre exemplu, în cazul concilierii conflictelor individuale), fie lipsa de interes în completarea cadrului normativ general (în situația medierii și arbitrajului conflictelor colective). În secundar, se poate aprecia că, de lege lata, arbitrajul conflictelor individuale nu este posibil.

Abstract: In theory, labor disputes, both individual and collective, can be settled amicably through mediation, conciliation, or arbitration. Unfortunately, in practice, situations in which labor disputes are successfully resolved using one of these methods are rare. There are many explanations for this, but primarily the legislator can be blamed either for the poor quality of the special regulations concerning certain methods of amicable resolution of labor disputes (for example, in the case of conciliation of individual disputes), or for the lack of interest in completing the general regulatory framework (in the case of mediation and arbitration of collective disputes). Secondly, it can be argued that, de lege lata, arbitration of individual disputes is not possible.

Cuvinte cheie: conflicte individuale de muncă, conflicte colective de muncă, mediere, conciliere, arbitraj

Key- words: individual labor disputes, collective labor disputes, mediation, conciliation, arbitration

Lucia IRINESCU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Parentingul digital: între autonomie și control/ Digital parenting: between autonomy and control*

Rezumat: Trăim într-o lume în care tehnologia face parte din viața copiilor de la vârste tot mai mici, iar părinții se confruntă cu o provocare nouă: cum să îi protejeze fără a le limita autonomia. Pe de o parte, părinții sunt preocupați de riscurile spațiului digital – de la expunerea la conținut inadecvat și cyberbullying până la dependența de ecrane. Pe de altă parte, este tot mai clar că interzicerea completă sau controlul excesiv nu mai funcționează. Copiii au nevoie să își dezvolte propriile competențe digitale și capacitatea de a lua decizii responsabile. În acest sens, parentingul digital nu mai înseamnă doar supraveghere, ci și dialog, educație și încredere. Scopul nu este să limităm accesul, ci să învățăm copiii cum să folosească tehnologia în mod echilibrat și conștient.

Abstract: We live in a world where technology is part of children's lives from an increasingly early age, and parents face a new challenge: how to protect them without limiting their autonomy. On the one hand, parents are concerned about the risks of the digital space—from exposure to inappropriate content and cyberbullying to screen addiction. On the other hand, it is increasingly clear that complete prohibition or excessive control no longer works. Children need to develop their own digital skills and the ability to make responsible decisions. In this sense, digital parenting is no longer just about supervision, but also about dialogue, education, and trust. The goal is not to limit access, but to teach children how to use technology in a balanced and conscious way.

Cuvinte cheie: părinți, copiii, drepturile copilului, mediul digital

Key- words: parents, children, children's rights, digital environment

Dan Constantin TUDURACHE (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Consacrarea legislativă a stipulației pentru altul în textele noului cod civil/ Legislative Consecration of the Stipulation for Another in the Text of the New Civil Code*

Nicolae-Horia ȚIȚ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Probleme teoretice și practice referitoare la renunțarea la judecată / Theoretical and Practical Challenges Concerning the Waiver of Civil Proceedings*

Rezumat: Dreptul de dispoziție al părților în procesul civil cunoaște mai multe forme, una dintre acestea fiind cea referitoare la efectuarea actelor de dispoziție. În cadrul prezentării vor fi analizate câteva probleme de actualitate referitoare la renunțarea la judecată, având în vedere soluția dată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 15/2025 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii.

Abstract: Procedural autonomy, as an expression of the parties' right of disposition in civil litigation, encompasses the right to waive proceedings. The study addresses certain contemporary debates raised by the waiver of civil proceedings, in view of the High Court of Cassation and Justice's Decision No. 15/2025 (the Panel for appeal in the interest of the law).

Cuvinte cheie: renunțare la judecată, recurs, termen, proceduri speciale

Key- words: *waiver of civil proceedings, appeal, time limit, special proceedings*

Vlad VIERIU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Evocarea profesorului Ștefan Gh. Longinescu, la 160 de ani de la nașterea sa/ Remembering Professor Ștefan Gh. Longinescu, 160 years after his birth*

Rezumat: În pofida fluidității memoriei patrimonial-culturale și identitare a oricărei comunități, momentele aniversare sunt cele care ne "obligă" a ne aduce aminte și a evoca personalitățile care ne-au construit trecutul. Aniversarea a 170 de ani de la primul impuls al genezei facultății ieșene de drept este un bun moment pentru comemorare, iar de această dată, cel a cărui memorie va fi repusă în lumină este profesorul Ștefan Gh. Longinescu. Reamintind esențialul biografic și profilul academic al profesorului Longinescu, unul dintre romaniștii de referință ai României Secolului al XX-lea, studiul de față se va orienta apoi spre amănunte și reflexii inedite ale personalității sale.

Abstract: Despite the fluidity of the cultural heritage and identity of any community, anniversaries are what "obliges" us to remember and commemorate the personalities who shaped our past. The 170th anniversary of the first impulse for the creation of the law faculty in Iași is a good moment for commemoration, and this time, the memory of Professor Ștefan Gh. Longinescu will be brought back into the spotlight. Recalling the essential biographical details and academic profile of Professor Longinescu, one of

the leading Roman Law scholars of the 20th century, this study will then focus on details and unique reflections on his personality.

Cuvinte cheie: Ștefan Gh. Longinescu, drept roman, carieră, învățământ juridic superior

Key- words: Ștefan Gh. Longinescu, Roman Law, academic career, legal education

Ana-Maria GOLDAN (*Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*) - *Tempora mutantur et nos mutamur in illis- Variații juridice asupra dreptului de a fi părinte/ Tempora mutantur et nos mutamur in illis - Legal variations on the right to be a parent*

Rezumat: În contextul social actual, a fi părinte nu se mai rezumă la a procrea sau la a crește un copil, ci această sintagmă va face referire la o întreagă aventură umană, în cadrul căreia iubirea va ocupa un loc primordial. Ideea potrivit căreia a fi părinte presupune experimentare familială, iubire și atenție este una lăudabilă, însă pot toate aceste prerogative să genereze efecte juridice? Reprezentând o idee inovatoare în sistemul juridic autohton, dreptul de a fi părinte poate fi înțeles atât într-o manieră pozitivă, cât și într-una negativă. Dacă sensul afirmativ este evident, cel negativ face trimitere la dreptul persoanei de a nu procrea, de a nu da naștere unui copil. Și atunci ne întrebăm: alegerea personală a unei ființe umane poate deveni un drept, atunci când aceasta poartă asupra posibilității de a da naștere unei vieți? Posibilitatea de a da viață unui copil, se află la dispoziția persoanei sau nu?

Abstract: In the current social context, being a parent is no longer limited to procreating or raising a child, but this phrase will refer to an entire human adventure, in which love will occupy a primary place. The idea that being a parent involves family experimentation, love and attention is a laudable one, but can all these prerogatives generate legal effects? Representing an innovative idea in the national legal system, the right to be a parent can be understood in both a positive and a negative manner. If the affirmative meaning is obvious, the negative one refers to the person's right not to procreate, not to give birth to a child. And then we ask ourselves: can the personal choice of a human being become a right when it concerns the possibility of giving birth to a life? Is the possibility of giving life to a child available to the person or not?

Cuvinte cheie: copil, procreare, dreptul de a fi părinte, familie

Key- words: Child, procreation, right to be a parent, family

Sorin-Claude MODREANU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Asimilarea teoriei impreviziunii în spațiul continental și în common law. Între precauție și optimism/ The assimilation of the theory of imprévision in continental law and common law. Between caution and optimism*

Rezumat: Teoria impreviziunii nu este o creație de dată recentă, însă asimilarea acesteia în principalele legislații europene a fost un proces de durată. Pornind de la exemplul spațiului francez care, prin codificarea napoleoniană, arăta precauție față de o teorie cu rădăcini certe în principiul bunei-credințe, cum este impreviziunea, pot fi urmărite tendințele și evoluțiile în materie pentru a explica forma în care este astăzi reglementată instituția. De asemenea, analizând optica din common law-ul britanic, pot fi evidențiate rațiunile care susțin consacrarea teoriei impreviziunii în dreptul contractual contemporan și, de asemenea, principalele argumente împotriva.

Abstract: The theory of imprévision is not a recent creation, but its assimilation into the main European legal systems has been a lengthy process. Taking France as an exemple, which, once with the adoption of the Napoleonic Civil Code, showed caution towards a theory with clear roots in the principle of good faith, such as the theory of imprévision, trends and developments in this area can be followed in order to explain the form in which the institution is regulated today. Furthermore, by analyzing the British common law perspective, we can highlight the reasons that support the establishment of the theory of imprévision in contemporary contract law, as well as the main arguments against it.

Cuvinte cheie: Impreviziune, pacta sunt servanda, contracte, bună-credință;

Key- words: Imprévision, pacta sunt servanda, contracts, good faith.

Crina-Maria STANCIU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Putem da timpul înapoi în sfera dreptului de uzufruct?/ Can we turn back time in the sphere of usufruct rights?*

Rezumat: Dreptul de uzufruct poate fi aplicat în multiple domenii, în vederea realizării unor beneficii atât pentru nudul proprietar, cât și pentru uzufructuar. Urmărim cercetarea unei modalități de interpretare a art. 708 C. civ., prin prisma modului în care am putea schimba persoana uzufructuarului, la decesul acestuia, folosindu-ne de o posibilă prelungire în timp a efectelor uzufructului. Discutăm, astfel, despre uzufructul persoanei fizice care poate fi cel mult viager, fără a ni se prezenta o limitare în stabilirea unei modalități de substituie a uzufructuarului. Cu alte cuvinte, ne întrebăm, dacă prin intermediul convenției de uzufruct părțile ar putea stabili ca, la decesul primului uzufructuar, locul acestuia să fie preluat de un altul. Bineînțeles, prin studiul nostru urmărim să arătăm o posibilă determinare a valorii uzufructului pentru a stabili un echivalent al timpului în care primul uzufructuar s-ar putea bucura de

drepturile sale. Ne vor interesa, de asemenea, modalitatea de constituire a unui asemenea uzufruct, cât și posibilele efecte.

Abstract: The right of usufruct can be applied in multiple areas, in order to achieve benefits for both the bare owner and the usufructuary. We aim to research a way of interpreting art. 708 C. civ., through the prism of how we could change the person of the usufructuary, upon his death, using a possible extension in time of the effects of the usufruct. We are thus discussing the usufruct of the natural person which can be at most lifelong, without presenting us with a limitation in establishing a way of substituting the usufructuary. In other words, we ask ourselves whether, through the usufruct agreement, the parties could establish that, upon the death of the first usufructuary, his place be taken over by another. Of course, through our study we aim to show a possible determination of the value of the usufruct in order to establish an equivalent of the time in which the first usufructuary could enjoy his rights. We will also be interested in the method of establishing such a usufruct, as well as the possible effects.

Cuvinte cheie: uzufruct, drept eventual, timp, echivalent

Key- words: usufruct, eventual right, time, equivalent

Ramona Daniela STÂNGACIU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - A avea sau a nu avea locuință – raporturi juridice configurate „în jurul” Agenției Naționale pentru Locuințe/ Housing or the Lack Thereof – Legal Relations Structured “Around” the National Housing Agency

Rezumat: În cursul anului curent a fost elaborat un proiect de act normativ în virtutea căruia Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației ar urma să preia pe calea fuziunii prin absorbție Institutul Național de Administrație și Agenția Națională pentru Locuințe. Scopul urmărit, astfel cum a fost prezentat, este acela de a eficientiza activitatea instituțiilor aflate sub autoritatea sa, optimizarea funcționării lor, precum și alocarea mai eficientă a resurselor. Dat fiind că, la acest moment, există contracte aflate în derulare cu privire la construirea de locuințe, vom urmări, pe calea prezentului studiu, să supunem analizei consecințele de ordin juridic asupra contractelor aflate în curs de derulare. În egală măsură, vom urmări să evidențiem și modalitatea în care cadrul normativ existent influențează derularea raporturilor contractuale dintre părți.

Abstract: In april this year, a draft piece of legislation has been prepared whereby the Ministry of Development, Public Works and Administration would assume, by way of merger, the National Institute of Administration and the National Housing Agency.

The declared purpose of this legislative initiative is to streamline the activity of the institutions operating under the Ministry's authority, to enhance the efficiency of their internal operations, and to ensure a more rational allocation of available resources. Considering that, at this stage, there are ongoing contracts concerning the construction of residential units, through the present study we aim to assess the potential legal implications that such a merger could have on contracts currently in force. In parallel, the analysis also seeks to outline the extent to which the existing regulatory framework may impact the performance and continuity of the contractual relationships between the parties.

Cuvinte cheie: agenția națională pentru locuințe; contract de construire; contract de mandat; reorganizare

Key- words: National Housing Agency; construction contract; agency agreement; restructuring;

Ana-Maria CARABINERU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *La răscruce de regimuri și familii juridice - drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor în România, Franța și California/ At the Crossroads of Legal Regimes and Legal Families: The Inheritance Rights of the Surviving Spouse in Romania, France, and California*

Rezumat: Drepturile soțului supraviețuitor, și implicit preocuparea asigurării bunăstării acestuia, au evoluat în timp odată cu instituția moștenirii înseși, cu emanciparea femeii în societate, cât și cu transformarea perspectivei asupra căsătoriei și a relației de familie în sânul societății. Încă de la începuturi, legătura de sânge a fost unicul temei al moștenirii legale. Iar cum soția supraviețuitoare nu avea calitatea de rudă a defunctului, aceasta era lăsată de multe ori la coada succesiunii, la mila celorlalți moștenitori ai defunctului.

În lucrarea de față ne-am propus analiza comparativă a drepturilor succesoriale ale soțului supraviețuitor în concurs cu oricare dintre clasele de moștenitori legali sau în absența lor, a statutului acestuia în ordinea succesorală legală, cât și în cadrul relațiilor de familie, urmărind măsura în care legiuitorul i-a asigurat bunăstarea, prin referință la dreptul român, francez și californian.

Abstract: The inheritance rights of the surviving spouse, and implicitly the concern for ensuring his or her well-being, have evolved over time alongside the institution of inheritance itself, the emancipation of women in society, and the transformation of perspectives on marriage and family relations within society. From the very beginning, blood kinship was the sole foundation of legal succession. Since the surviving wife was not considered a blood relative of the deceased, she was often left at the end of the line of succession, dependent on the goodwill of the other heirs.

This paper aims to provide a comparative analysis of the inheritance rights of the surviving spouse, both in concurrence with any class of legal heirs and in their absence, as well as to examine the spouse's position within the legal order of succession and within family relations. The study seeks to determine the extent to which the legislator has ensured the surviving spouse's welfare, with reference to Romanian, French, and Californian law.

Cuvinte cheie: sot supraviețuitor, moștenire, drept comparat, drepturi succesoriale
Key- words: surviving spouse, inheritance, comparative law, inheritance rights

Roxana-Paraschiva SÎSÎEAC (Baroul Iași) - Aspecte practice privind aplicarea art. 80 din Codul muncii/ Practical Issues in the Application of Article 80 of the Labour Code

Rezumat: Prezentarea își propune o analiză din perspectivă practică a efectelor juridice generate de anularea unei decizii de concediere, în conformitate cu dispozițiile articolului 80 din Codul muncii. Cercetarea are ca obiect conturarea cadrului normativ și jurisprudențial privind despăgubirile datorate salariatului, cu accent pe identificarea criteriilor de determinare a cuantumului și a componentelor care intră în structura acestora. Demersul valorifică o analiză comparativă a practicii judiciare și a opiniilor doctrinare, evidențiind divergențele de interpretare care pot afecta faza de executare a hotărârilor judecătorești, având în vedere faptul că, de cele mai multe ori, instanțele nu stabilesc în concret valoarea despăgubirii, ci se limitează la redarea, în dispozitivul hotărârii, a conținutului art. 80 alin. (1) din Codul muncii. Totodată, studiul abordează problematica reintegrării efective a salariatului, în special în situațiile în care postul inițial a fost desființat, examinând tensiunile dintre caracterul obligatoriu al hotărârii de reintegrare și realitățile organizatorice ale angajatorului.

Abstract: The paper aims to provide a practical analysis of the legal effects arising from the annulment of a dismissal decision, in accordance with the provisions of Article 80 of the Labour Code. The research focuses on delineating the normative and case-law framework governing the compensation owed to the employee, with an emphasis on identifying the criteria for determining its amount components. The study draws on a comparative analysis of judicial practice and doctrinal opinions, highlighting the interpretative divergences that may affect the enforcement stage of court decisions, considering that courts frequently refrain from establishing the precise amount of compensation and instead merely restate the provisions of Article 80(1) of the Labour Code. Furthermore, the paper addresses the issue of the employee's effective reinstatement, particularly in cases where the original position has been abolished,

examining the tensions between the binding nature of the reinstatement order and the employer's organizational realities.

Cuvinte cheie: concediere nelegală, despăgubire, reintegrare în muncă, executarea hotărârilor judecătorești

Key- words: unlawful dismissal, compensation, employee reinstatement, enforcement of court judgments

SECȚIUNEA III

Carmen-Tamara UNGUREANU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Altruismul european în materie de date: un concept subminat de propriul cadru de reglementare?/ European Data Altruism: A Concept Undermined by Its Own Framework?*

Rezumat: Conceput ca un mecanism menit să încurajeze partajarea voluntară a datelor în scopuri de interes public, altruismul european în materie de date, așa cum este reglementat în Regulamentul privind guvernarea datelor (Data Governance Act – DGA), se confruntă cu cerințe complexe, proceduri de certificare și obligații de conformitate care descurajează participarea și inovația. În lucrarea pe care o propunem vom analiza în mod critic conceptul de altruism al datelor, începând cu terminologia utilizată și continuând cu lipsa oricăror facilități privind finanțarea organizațiilor de promovare a altruismului în materie de date sau stimulente pentru persoanele vizate/ deținătorii de date, susținând că „designul” altruismului european în materie de date îi subminează propriile obiective.

Abstract: Conceived as a mechanism intended to encourage the voluntary sharing of data for purposes of public interest, European data altruism, as regulated by the Data Governance Act (DGA), faces complex requirements, certification procedures, and compliance obligations that discourage participation and innovation. In this paper, we critically examine the concept of data altruism - starting with the terminology used and continuing with the lack of any provisions for funding organizations that promote data altruism or incentives for data subjects/data holders - arguing that the very “design” of European data altruism undermines its own objectives.

Cuvinte cheie: altruism în materie de date, DGA

Key- words: data altruism, DGA

Radu Bogdan BOBEI (Facultatea de Drept, Universitatea din București) - *Școala privind conflictul de legi de la Iași: un tribut adus profesorului Alfred Juvara/ The Iași Conflict of Laws School: a Tribute to Professor Alfred Juvara*

Rezumat: Conflictul de legi este evaluabil ca fiind o tehnică. În egală măsură, conflictul de legi este evaluabil ca fiind știința și arta identificării, respectiv aplicării, legii raporturilor transfrontaliere de drept privat. Această din urmă accepțiune conduce la propagarea așa-numitului 'conflict de legi teoretic'. În anul 1934, profesorul Alfred Juvara a pronunțat termenul 'conflictul de legi teoretic'. În plus, același profesor l-a explicat în lumina a mai multor concepte, cum ar fi, de exemplu, teritorialitate și extrateritorialitate, calificarea, retrimiteria etc. Astăzi, un autentic operativ conflict de legi are nevoie de un conflict de legi teoretic. Noi, românii, suntem foarte norocoși pentru că Școala de la Iași privind conflictul de legi a construit deja teoria conflictului de legi. Drept urmare, un tribut adus profesorului Alfred Juvara constituie un doctrinar demers evolutiv!

Abstract: The conflict of laws is able to be assessed as being a technique. The conflict of laws is able to be also assessed as being the science and art of ascertaining, respectively applying, the law to the cross-border private law relationships. The latter meaning amounts to the spread of so-called 'theoretical conflict of laws'. In 1934, Professor Alfred Juvara worded the term 'theoretical conflict of laws'. Furthermore, the same scholar explained it in light of several concepts such as, territoriality and extraterritoriality, classification, renvoi and so on. Nowadays, a genuine operative conflict of laws needs a theoretical conflict of laws. We, the Romanians, are very lucky because of the scholarly product, that is, the theory of conflict of laws, has been already build by the Iași Conflict of Laws School. Therefore, a Tribute to Professor Alfred Juvara constitutes a scholarly and evolutive process!

Cuvinte cheie: conflict de legi, teoria conflictului de legi, teritorialitate, extrateritorialitate

Key- words: conflict de legi, teoria conflictului de legi, territoriality, extraterritoriality

Luiza Cristina GAVRILESCU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Schimbări preconizate în procedura insolvenței în perspectiva modificărilor legislative / Anticipated Changes in Insolvency Proceedings in Light of Proposed Legislative Amendments*

Rezumat: Revizuirea cadrului normativ aplicabil procedurilor de insolvență și de prevenire a insolvenței urmărește consolidarea funcționalității și eficienței acestora. Proiectul legislativ introduce măsuri orientate spre reducerea duratei procedurii, inclusiv prin accelerarea intrării în faliment și valorificarea activelor prin vânzare la licitație. Un element central îl constituie întărirea mecanismelor de atragere a

răspunderii administratorilor pentru intrarea în insolvență, prin extinderea interdicțiilor, precum imposibilitatea de a constitui noi societăți timp de cinci ani. Modificările vizează creșterea gradului de recuperare a creanțelor și sporirea transparenței față de creditorii. În plus, se propune definirea conceptului de „persoane strâns legate de debitor” și introducerea unor condiții stricte pentru vânzarea bunurilor ca ansamblu independent către aceste entități. Totodată, proiectul prevede mecanisme suplimentare pentru consolidarea transparenței acțiunilor debitorului și a organelor procedurale.

Abstract: The revision of the legal framework governing insolvency and pre-insolvency procedures aims to enhance their functionality and efficiency. The proposed legislative amendments introduce measures designed to reduce the duration of insolvency proceedings, including by accelerating the transition to bankruptcy and ensuring vigorous asset realization through auction sales. A key focus is the strengthening of mechanisms for holding administrators liable for causing insolvency, by tightening restrictions such as the prohibition on establishing new companies for a five-year period. The changes seek to increase the recovery rate of claims and improve transparency toward creditors. Furthermore, the concept of “persons closely connected to the debtor” is defined, accompanied by strict requirements for the sale of assets as an independent business unit to such entities. Additional mechanisms are proposed to reinforce the transparency of the debtor's actions and procedural bodies.

Cuvinte cheie: Stare de dificultate, evaluare periodică, persoanele strâns legate de debitor, înregistrări ce constată creanțele, răspundere extinsă

Key- words: State of financial difficulty; periodic assessment; persons closely connected to the debtor; instruments evidencing claims; extended liability

Mirela Carmen DOBRILĂ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Reconfigurarea principiilor aplicabile contractelor într-o lumină dată de principiile privind protecția datelor personale conform GDPR, în strânsă legătură cu principiul privind inteligența artificială de încredere/ The reconfiguration of the principles of contracts through the lens of the principles of personal data protection under GDPR, through the influence of the principle of responsible artificial intelligence*

Rezumat: Asistăm la o dezvoltare a societății și a tehnologiilor moderne fără precedent, ceea ce își pune inevitabil amprenta asupra evoluției reperelor juridice și are ecouri legate de remodelarea unor instituții juridice, așa cum este contractul tradițional. Părțile încheie un contract și execută contractul; dar oare mai putem, în prezent sau pe viitor, să încheiem un contract și să executăm un contract fără a avea în vedere direcțiile date de necesitatea respectării Regulamentului General privind

Protecția Datelor (GDPR) și fără a respecta cerințele impuse de Regulamentul privind inteligența artificială? În articol sunt analizate principiile aplicabile contractelor în paralel cu principiile privind protecția datelor cu caracter personal conform GDPR pentru a evidenția faptul că există strânse legături și valori comune care trebuie protejate. Pornind de la impactul major pe care îl are inteligența artificială asupra contractelor, articolul analizează legăturile dintre principiile aplicabile contractului și cerințele impuse pentru o inteligență artificială de încredere, centrată pe factorul uman, ca scop declarat în Regulamentul privind inteligența artificială, în vigoare din 1 august 2024.

Abstract: We are witnessing an unprecedented development of society and modern technologies, which inevitably influences the evolution of legal standards and has echoes related to the remodeling of legal institutions, such as the traditional contract. The parties conclude a contract and execute the contract; but can we still, now or in the future, conclude a contract and execute a contract without considering the need to comply with the General Data Protection Regulation (GDPR) and without complying with the requirements imposed by the Regulation on Artificial Intelligence? The article analyses the principles applicable to contracts in parallel with the principles on the protection of personal data under the GDPR in order to highlight the fact that there are close links and common values that need to be protected. Starting from the major impact that artificial intelligence has on contracts, the article analyses the connections between the principles of the contract and the requirements for trustworthy and human-centered artificial intelligence, as a purpose indicated in the Regulation on Artificial Intelligence.

Cuvinte cheie: contract; principiile aplicabile contractelor; Cod civil; Regulamentului General privind Protecția Datelor; GDPR; date cu caracter personal; inteligență artificială; IA; Regulamentul privind inteligența artificială

Key- words: contract; principles of contracts; Civil Code; General Data Protection Regulation; GDPR; personal data; artificial intelligence; AI; Artificial Intelligence Act

Aura Elena AMIRONESCI (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Răspunderea juridică pentru conținutul publicitar ilicit în publicitatea outdoor (OOH)/ Liability for Unlawful Advertising Content in OOH Advertising*

Rezumat: În cadrul lucrării este examinat regimul juridic al răspunderii pentru conținutul publicitar ilicit în publicitatea outdoor (OOH), din perspectiva legislației române și a instrumentelor de tip soft law. Sunt analizate în detaliu obligațiile actorilor implicați în afișarea/difuzarea unui conținut publicitar, printre care advertiser-ul/brandul, agenția de publicitate, proprietarul suportului publicitar, operatorul

media etc., în raport cu normele legale privind conținutul publicității. Sunt de asemenea avute în vedere codurile de conduită și mecanismele de autoreglementare aplicabile industriei publicitare, în special în România. În final, este explorată succint posibilitatea transferului răspunderii juridice pentru conținutul ilicit prin intermediul instrumentelor contractuale.

Abstract: The paper examines the legal framework governing liability for unlawful advertising content in outdoor (OOH) advertising, from the perspective of Romanian legislation and relevant soft law instruments. It provides a detailed analysis of the obligations incumbent upon the actors involved in displaying or disseminating advertising content, including the advertiser/brand, advertising agency, billboard owner, media operator etc., in relation to the legal rules on advertising content. The analysis also considers the applicable codes of conduct and self-regulatory mechanisms within the advertising industry, particularly in Romania. Finally, the paper briefly explores the possibility of transferring legal liability for unlawful content through contractual instruments.

Cuvinte cheie: publicitate comercială, autoreglementare, dreptul publicității, publicitate OOH, marketing, răspundere

Key- words: cadvertising; self-regulation; advertising law; OOH advertising; marketing; liability

Tiberiu BAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj), **Adrian Adrian Remus CHEȚAN** (cercetător neafiliat) - *Dispozitive Smart care ascultă - Perspective legale, de securitate și comunicare referitoare la asistenții vocali în industria de streaming muzical/ The Smart Home Listener: Legal and Communication Perspectives on Voice Assistants in Music Streaming*

Rezumat: Asistenții vocali reprezintă un punct central al modului în care clienții consumă și interacționează cu platformele de streaming muzical. Prin procesarea bazată pe voce și analiza comportamentală, aceste sisteme creează corelații complexe între tehnologia de divertisment, confidențialitatea datelor și practicile de comunicare. Deși legile privind confidențialitatea datelor informatice oferă un cadru de reglementare, gradul de conștientizare și capacitatea consumatorului de a-și gestiona datele este scăzut, în special acolo unde există mai multe părți implicate, cum ar fi producătorii de dispozitive și serviciile de streaming. Această lucrare analizează modul în care asistenții vocali colectează, procesează și partajează informațiile utilizatorilor despre date, revizuind politicile de confidențialitate, obligațiile legale și strategiile de comunicare. Identifică anumite lacune în transparență, responsabilitate și măsuri de securitate privind datele vocale și cât de dificil este să se exercite consimțământul. Concluziile relevă o sinteză interdisciplinară care combină legislația, comunicarea și

securitatea în streamingul muzical bazat pe voce, cu sugestii practice pentru o înțelegere sporită și o autonomie a utilizatorului. Cercetarea arată că armonizarea obligațiilor legale și a comunicării clare, centrate pe utilizator, împreună cu o securitate adecvată, este esențială pentru a preveni intruziunea, a promova încrederea și a permite consimțământul informat în contexte muzicale bazate pe voce.

Abstract: Voice assistants are now a focus point of how customers consume and interact with music streaming platforms. Through voice-based processing and behavioral analysis, these systems create complex overlaps of entertainment tech, data privacy, and communication practice. While privacy laws provide a regulatory framework, how much the consumer is aware and able to manage their data is low, especially where there are several parties involved, such as device manufacturers and streaming services. This paper looks at how voice assistants collect, process, and share users' information about data, reviewing privacy policies, legal obligations, and communication strategies. It identifies particular gaps in transparency, accountability, and security measures regarding voice data and how it's difficult to exercise consent. The findings are an interdisciplinary synthesis that combines law, communication, and security in voice-led music streaming, with practical suggestions for enhanced understanding and user autonomy. The research shows that harmonizing legal obligation and clear, user-centered communication, in conjunction with appropriate security, is essential to prevent intrusion, foster trust, and enable informed consent in voice-driven music contexts.

Cuvinte cheie: asistenți vocali, streaming muzical, legislația confidențialității, comunicații, securitate, dispozitive Internet of Things

Key- words: voice assistants, music streaming, privacy law, communication, security, Internet of Things

Mihai-Iulian NECULA (*Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*) - *Dizolvarea, lichidarea și radierea societăților cu răspundere limitată/ Dissolution, liquidation and deregistration of limited liability companies*

Rezumat: În cadrul lucrării vor fi abordate pentru început aspectele generale privind dizolvarea, lichidarea și radierea persoanelor juridice. Apoi, vor fi analizate căile de urmat pentru a obține radierea din Registrul Comerțului a unei societăți cu răspundere limitată, inclusiv prin analiza acestei instituții juridice din punct de vedere al dreptului comparat. Vor fi analizate și incoerențele legislative precum și cele legate de desfășurarea procedurii și se vor face propuneri de lege ferenda.

Abstract: The paper will first address the general aspects of the dissolution, liquidation and deregistration of legal entities. Then, the ways to obtain the deregistration of a limited liability company from the Trade Register will be analyzed, including by analyzing this legal institution from the point of view of comparative law. Legislative inconsistencies will also be analyzed, as well as those related to the conduct of the procedure, and proposals will be made de lege ferenda.

Cuvinte cheie: SOCIETATE, DIZOLVARE, LICHIDARE, RADIERE, PROCEDURĂ
Key- words: COMPANY, DISSOLUTION, LIQUIDATION, DELETION, PROCEDURE

Alexandru CHISTRUGA (*Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*) - *Vulture funds versus Ucraina: căi juridice și rolul activelor rusești înghețate/ Vulture Funds versus Ukraine: Legal Avenues and the Role of Frozen Russian Assets*

Rezumat: La sfârșitul lunii mai 2025, Ucraina a refuzat plata sumei de 665 de milioane de dolari, reprezentând contravaloarea unor obligațiuni guvernamentale emise în 2015, deținute, printre alții, de Aurelius Capital Management – un vulture fund specializat în achiziția de datorii suverane aflate în dificultate. Prezenta lucrare își propune să analizeze premisele în care Aurelius ar putea iniția acțiuni judiciare pentru recuperarea creanței și să evalueze măsura în care starea de război ar putea justifica refuzul de plată al Ucrainei. De asemenea, vom examina inițiativele Uniunii Europene și ale G7 privind utilizarea activelor rusești înghețate – estimate la sute de miliarde de dolari – pentru susținerea financiară a Ucrainei. Implementarea unui asemenea mecanism ar putea permite statului să își onoreze obligațiile față de creditori, inclusiv față de vulture funds, oferind o perspectivă inovatoare asupra modalităților de finanțare. În același timp, vom identifica motivele pentru care acest mecanism nu a fost încă pus în aplicare și riscurile pe care le-ar implica o eventuală decizie a Uniunii Europene de a recurge la el.

Abstract: At the end of May 2025, Ukraine refused to pay the sum of 665 million USD, representing the value of government bonds issued in 2015 and held, among others, by Aurelius Capital Management – a vulture fund specialized in acquiring distressed sovereign debt. This paper aims to analyze the circumstances under which Aurelius might initiate legal proceedings to recover its claim and to assess whether the state of war could serve as a valid justification for Ukraine’s refusal to pay. Furthermore, it examines the initiatives of the European Union and the G7 regarding the use of frozen Russian assets – estimated at hundreds of billions of dollars – to provide financial support to Ukraine. Implementing such a mechanism could enable the state to meet its obligations toward creditors, including vulture funds, offering an innovative

perspective on financing methods. At the same time, the paper seeks to identify the reasons why this mechanism has not yet been implemented and the potential risks the European Union would face should it decide to adopt it.

Cuvinte cheie: vulture funds, Ucraina, modalități de finanțare

Key- words: vulture funds, Ukraine, financing mechanisms

Corina-Oana MAZILU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Patent Trolls: Manifestare a inovației sau a abuzului de drept?/ Patent Trolls: Manifestation of innovation or abuse of rights?*

Rezumat: Prezenta lucrare își propune să analizeze regimul juridic al „non-practicing entities” (NPEs), cunoscute și sub denumirea de „Patent Trolls”, sub aspectul valorificării drepturilor conferite de brevetul de invenție în absența unei exploatari efective a invenției propriu-zise. Cu toate că prin intermediul brevetării unei invenții se conferă drepturi exclusive specifice, se pune problema în ce măsură utilizarea acestora în scop litigios într-o manieră sistematică, fără intenția de a produce sau comercializa un bun, poate constitui un abuz de drept. Cercetarea noastră urmărește să stabilească dacă se protejează inovația în contextul inițierii repetitive a acțiunilor judiciare sau, mai degrabă, se depășesc limitele permise de drept. În realizarea acestui demers, sunt relevante interpretările oferite de jurisprudența instanțelor americane, în special în cauza *eBay Inc. v. MercExchange*, și de jurisprudența instanțelor europene, în special în cauza *Huawei v. ZTE*, care accentuează importanța menținerii unui echilibru în exercitarea drepturilor exclusive și a respectării principiului bunei-credințe.

Abstract: This paper aims to analyze the legal regime of „non-practicing entities” (NPEs), also known as „Patent Trolls”, from the aspect of capitalizing on the rights conferred by the patent in the absence of an effective exploitation of the invention itself. Although patenting an invention confers specific exclusive rights, the question arises to what extent their use for litigious purposes in a systematic manner, without the intention of producing or marketing a good, can constitute an abuse of rights. Our research aims to establish whether innovation is protected in the context of repetitive initiation of legal actions or, rather, the limits permitted by law are exceeded. In carrying out this approach, the interpretations provided by the case law of American courts, especially in the case *eBay Inc. v. MercExchange*, and by the case law of European courts, especially in the case *Huawei v. ZTE*, which emphasize the importance of maintaining a balance in the exercise of exclusive rights and compliance with the principle of good faith, are relevant.

Cuvinte cheie: patent trolls, brevet de invenție, litigiu, abuz de drept

Key- words: patent trolls, patent, litigation, abuse of rights

Sebastian ANTOCE (*Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*) - *Posesia datelor- între corpus, animus și realitățile tehnice/ Data Possession – Between Corpus, Animus, and Technical Realities*

Rezumat: Într-o economie digitală în care datele circulă constant între dispozitive și platforme cloud, provocarea de a identifica cine deține controlul acestora devine centrală. În prezenta lucrare, în încercarea de a schița un răspuns, ne propunem să analizăm, prin prisma transferurilor de date, exclusiv instituția posesiei, și nu cea a proprietății. Astfel, vom examina modul în care corpus și animus possidendi pot fi reinterpretate prin intermediul mecanismelor tehnice, pornind de la teoria clasică a posesiei și de la noul cadru normativ instituit prin Regulamentul UE 2023/2854 („Data Act”). În aceste condiții, prin raportare la protocoale precum Provable Data Possession sau Proofs of Retrievability, analiza arată cum tehnologiile ce permit constituirea, menținerea și verificarea controlului pot conduce la o consolidare a posesiei drept condiție de validitate în materia contractelor privind datele. Drept consecință, posesia nu mai rămâne un concept abstract, ci devine un reper tangibil în raporturile dintre părți, urmând a fi un cadru coerent care armonizează reperele tradiționale ale dreptului civil cu realitățile digitale și nevoile practice ale economiei bazate pe date.

Abstract: In a digital economy where data constantly moves between devices and cloud platforms, the challenge of identifying who holds control over it has become central. In this paper, we are going to explore this issue by focusing solely on the institution of possession, rather than ownership, in the context of data transfers. We examine how corpus and animus possidendi can be reinterpreted through technical mechanisms, starting from the classical theory of possession and the new regulatory framework introduced by EU Regulation 2023/2854 (the “Data Act”). In this context, by referring to protocols such as Provable Data Possession and Proofs of Retrievability, the analysis shows how technologies that enable the establishment, maintenance, and verification of control can strengthen possession as a condition of validity in data-related contracts. As a result, possession is no longer an abstract notion but becomes a tangible reference point in the relations between parties, offering a coherent framework that aligns the traditional principles of civil law with digital realities and the practical needs of a data-driven economy.

Cuvinte cheie: transfer de date, control asupra datelor, posesie, provable data possession, proofs of retrievability, contracte privind datele

Key- words: data transfer, data control, possession, provable data possession, proofs of retrievability, data contracts

Vlad GRIGORESCU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Ce este de fapt abuzul de drept ? Perspectivă comparativă asupra noțiunii de abuz de drept/ What is actually the abuse of rights? A comparative perspective on the notion of abuse of rights*

Rezumat: Această lucrare urmărește să prezinte publicului conceptul de abuz de drept, un concept mult discutat în literatura juridică, unde nu există un acord clar asupra definiției sale. În timp ce dreptul românesc prevede explicit această noțiune, în alte sisteme, cum este cel francez, interpretarea rămâne la latitudinea doctrinei și a instanțelor, care întâmpină adesea dificultăți în identificarea situațiilor ce pot fi considerate abuz de drept.

Abstract: This paper aims to present to the public the concept of abuse of rights, a concept widely discussed in legal literature, where there is no clear agreement on its definition. While Romanian law explicitly provides for this notion, in other systems, such as the French one, interpretation remains at the discretion of the doctrine and the courts, which often encounter difficulties in identifying situations that may be considered abuse of rights.

Cuvinte cheie: abuz, drept, doctrina, jurisprudenta

Key- words: abuse, law, doctrine, jurisprudence

SECȚIUNEA IV

Marius BALAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Statul de drept și democrația militantă, din perspectiva crizei constituționale din decembrie 2024 / Rule of law and militant democracy, from the perspective of the Romanian constitutional crisis of December 2024*

Rezumat: Criza politică și constituțională din decembrie 2024 a pus România într-o situație cum nu se poate mai jenantă. Prin mijloace discutabile din perspectiva exigențelor democrației și ale statului de drept a fost evitat un posibil deznodământ electoral indezirabil. Simpla invocare a statului de drept ca valoare constituțională supremă nu justifică însă ignorarea sau încălcarea principiilor sale, după cum nici democrația militantă nu legitimează toate deciziile contrare acestor principii. Aceasta nu înseamnă că democrație nu ar trebui apărută contra dușmanilor ei.

În cele de față voi evidenția faptul că mecanismele democrației militante sunt deja prezente în arhitectura constituțională a României, dar, din păcate, nu au fost utilizate de actorii politici implicați în evenimentele de anul trecut. Din experiența dureroasă a crizei din 2024 pot fi deduse unele concluzii punctuale privind posibile îmbunătățiri ale legislației electorale și ale Constituției.

Abstract:

The political and constitutional crisis of December 2024 has placed Romania in an extremely embarrassing situation. Through questionable means from the perspective of the requirements of democracy and the rule of law, a potentially undesirable electoral outcome was avoided. However, simply invoking the rule of law as a supreme constitutional value does not justify ignoring or violating its principles, just as militant democracy does not legitimize all decisions contrary to these principles. This does not mean that democracy should not be defended against its enemies.

In this article, I will highlight the fact that the mechanisms of militant democracy are already present in Romania's constitutional architecture but, unfortunately, were not used by the political actors involved in last year's events. From the painful experience of the 2024 crisis, some specific conclusions can be drawn regarding possible improvements to electoral legislation and the Constitution.

Cuvinte cheie: stat de drept, România, democrație militantă, dușmanii Constituției, justiție constituțională

Key- words: rule of law, Romania, militant democracy, Constitution foes, constitutional adjudication

Emanoil-Corneliu MOGÎRZAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Sanctiunile pecuniare pronunțate de Curtea de Justiție împotriva statelor membre în soluționarea acțiunii în constatarea neîndeplinirii obligațiilor/ Financial penalties imposed by the Court of Justice on Member States in the resolution of infringement procedures*

Rezumat: Până la Tratatul de la Maastricht nu erau prevăzute sancțiuni pentru statele membre în cazul în care Curtea de Justiție constata neîndeplinirea obligațiilor care le reveneau în temeiul dreptului comunitar. Tratatul de la Maastricht a introdus posibilitatea de a aplica sancțiuni pecuniare împotriva statelor membre în culpă, iar Tratatul de la Lisabona, pe de o parte, a simplificat procedura de sancționare pecuniară prevăzută de actualul articol 260 TFUE, iar pe de altă parte, a autorizat Comisia să ceară în mod direct condamnarea statelor membre pentru lipsa comunicării către Comisie a măsurilor de transpunere a directivelor (articolul 260 alin. 3 TFUE).

Sanctiunile, constând în sume forfetare (practic amenzi) și/sau penalități cu titlu cominatoriu, s-au dovedit în general eficiente, cu atât mai mult cu cât Curtea a decis impunerea de penalități cominatorii și în procedura măsurilor provizorii.

Abstract: Until the Maastricht Treaty, there were no sanctions foreseen for Member States in case the Court of Justice found that they failed to fulfil obligations under Community law. The Maastricht Treaty introduced the possibility of applying financial

penalties against culpable Member States, and the Lisbon Treaty, on the one hand, simplified the procedure for financial sanctions provided for in the current Article 260 TFEU, and on the other hand, authorized the Commission to directly request the conviction of Member States for failing to notify the Commission of the measures transposing directives [Article 260 (3) TFEU].

Sanctions, consisting of lump sums (essentially fines) and/or penalty payments, have generally proven effective, especially since the Court also decided on imposing penalty payments in interim measures procedures.

Cuvinte cheie: acțiune în neîndeplinirea obligațiilor, sancțiuni pecuniare, măsuri provizorii, România

Key- words: infringement procedures, financial sanctions, interim measures, Romania

Ancuța Elena FRANȚ (*Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*) - *Transformarea fotografiei judiciare în era digitală/ The Transformation of Forensic Photography in the Digital Era*

Rezumat: Lucrarea își propune să analizeze evoluția fotografiei judiciare în contextul trecerii de la tehnicile tradiționale la sistemele digitale moderne utilizate în criminalistică. Sunt evidențiate schimbările tehnologice majore care au influențat modul de documentare a locului faptei, de la captarea imaginii până la arhivarea și prezentarea acesteia în fața organelor judiciare. În acest cadru, fotografia digitală este examinată atât ca mijloc tehnic de investigare, cât și ca mijloc de probă, punându-se accent pe criteriile de autenticitate și utilitate. Lucrarea abordează, de asemenea, standardele actuale de lucru, lanțul de custodie digitală și necesitatea unei specializări profesionale pentru utilizarea optimă a tehnologiilor moderne în realizarea fotografiei judiciare. Totodată, este analizată propunerea de includere în legislația românească a noțiunii de „raport fotografic digital”, ca formă oficială de documentație anexată proceselor-verbale, pentru a reflecta adaptarea la realitatea tehnologică actuală și a asigura claritate juridică.

Abstract: The paper aims to analyze the evolution of forensic photography in the context of the transition from traditional techniques to modern digital systems used in criminalistics. It highlights the major technological changes that have influenced the way crime scenes are documented, from image capture to archiving and presentation before judicial authorities. Within this framework, digital photography is examined both as a technical investigative tool and as a means of evidence, emphasizing the criteria of authenticity and utility. The paper also addresses current work standards, the digital chain of custody, and the need for professional specialization to optimally use modern technologies in forensic photography.

Additionally, the paper analyzes the proposal to include the notion of a „digital photographic report” in Romanian legislation as an official form of documentation attached to procedural reports, in order to reflect adaptation to current technological realities and to ensure legal clarity.

Cuvinte cheie: fotografie judiciară, fotografie digitală, raport fotografic digital, autenticitate a imaginii, criminalistică, probă digitală

Key- words: forensic photography, digital photography, digital photographic report, image authenticity, forensic science, digital evidence

Andra IFTIMIEI (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Rolul dreptului penal comparat în motivarea hotărârilor judecătorești/ The role of comparative criminal law in the reasoning behind court decisions*

Rezumat: Dreptul penal comparat reprezintă una dintre ramurile de drept care prezintă utilitate la nivel teoretic, în scopul progresului și evoluției dreptului, însă, în lumina unor exemple de hotărâri judecătorești, se poate afirma că, din ce în ce mai des, dreptul penal comparat își găsește utilitatea și în argumentarea considerentelor care stau la baza hotărârilor judecătorești.

Cercetarea de față este concentrată în jurul a două mari ipoteze, respectiv: 1. în statele membre ale Uniunii Europene, inclusiv în România, instanțele supreme utilizează argumente din dreptul penal comparat în motivarea hotărârilor judecătorești; 2. utilizarea argumentelor din dreptul penal comparat nu reprezintă o încălcare a principiului legalității.

Metodele de cercetare utilizate sunt metoda dreptului comparat și analiza jurisprudenței.

Abstract: Comparative criminal law is one of the branches of law that is useful at a theoretical level for the purpose of advancing and developing the law. However, in light of certain court rulings, it can be said that comparative criminal law is increasingly finding its usefulness in the reasoning behind court rulings.

This research focuses on two main hypotheses, namely: 1. in the Member States of the European Union, including Romania, the supreme courts use arguments from comparative criminal law in the reasoning behind court decisions; 2. the use of arguments from comparative criminal law does not constitute a violation of the principle of legality.

The research methods used are comparative law and case law analysis.

Cuvinte cheie: drept comparat, drept penal, argumentare juridică

Key- words: comparative law, criminal law, legal argumentation

Mihai DUNEĂ (*Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*)
- *Noi reflecții referitoare la axioma imperativului de interpretare restrictivă a normelor penale/ New reflections on the axiom of imperative restrictive interpretation of criminal norms*

Rezumat: Protecția minorului victime a infracțiunilor poate fi valorificată nu doar la nivel național, dar și la nivel internațional datorită caracterului internațional datorită caracterului transfrontalier la crimelor.

Tratatele internaționale asigură protecția copilului în vârstă de până la 18 ani, precum pozitivă a celor de până la 14 ani, 16 ani și o protecție variată tinerelor adulți până la 21 ani.

Convențiile Consiliului Europei (CoE) garantează protecția copiilor la viață, abuzuri sexuale, crime contra familiei și sunt garantate prin intermediul Curții Europene a Drepturilor Omului.

Reglementările Uniunii Europene (UE) prin Tratatul UE, Carta Drepturilor Fundamentale a UE, Parlamentul European a numit coordonatoare pentru drepturile copilului (2019), care acordă o protecție pozitivă superioară copiilor în raport cu tratatele internaționale și Convențiile CoE și propune aproximarea Codurilor penale ale statelor UE.

Diverse Coduri penale a statelor UE garantează protecția pozitivă a minorului în mod național conform principiului suveranității tale. În vederea asigurării protecției victimelor minore este necesară unificarea legilor naționale.

Abstract: Protection of minor victims of crimes must be valorized not only on a national level, but also on a regional and international level, but also on a regional and international level, taking into consideration the trans-border character of crimes.

International Treaty ensure child protection en age until 18 ans, more superiure of chlid until 14 ans, 16 ans and varios protection of young adultsuntil 21 ans.

Conventions Conseil Europe mentions child protection of life, sexuals abus, crimes contre famille guarantee of European Court of Human Rights.

European Union (EU) Reglements throuth EU Treaty, which occur positive superieure childs protection comparative with international treaty and CoE Conventions and propose aproximation of Criminals Codes of EU states.

Diverses Criminal Codes of EU states guarantee positive protection of minor at natural level according principe of state suzerainty. In view to ensure a sufficient protection of minor victims of crimes a unification of nationals penal law.

Cuvinte cheie: minorul victimă, Uniunea Europeană (UE), Codurile penale ale statelor UE, Consiliul Europei

Key- words: minor victims, European Union (EU), Criminal Codes of EU states, European Conseil

Adrian COROBANĂ (*Facultatea de Drept, Academia de Studii Economice din București*) - *Repere democratice în opera lui Constantin Stere. Contribuții la fundamentarea doctrinei dreptului constituțional românesc/ Democratic Landmarks in the Work of Constantin Stere: Contributions to the Foundations of the Romanian Constitutional Law Doctrine*

Rezumat: Comunicarea științifică pe care o supunem atenției publicului urmărește modul în care unul dintre rectorii Universității din Iași, profesorul de drept constituțional și avocatul Constantin Stere, a contribuit la formarea unei viziuni aparte în spațiul doctrinar românesc privitoare la drepturile omului. În gândirea lui Constantin Stere, drepturile și libertățile fundamentale nu sunt simple formule juridice. El nu le concepe ca pe niște enunțuri solemne dintr-un text constituțional, ci ca pe drepturi care trebuie trăite efectiv în viața socială. Pentru Stere, statul de drept înseamnă existența unor mecanisme care să facă libertățile posibile în fapt, nu doar în teorie. De altfel, avertiza că declarațiile din legile fundamentale nu valorează mare lucru dacă nu sunt dublate de mijloace reale de protecție – o observație remarcabilă, care pare să anticipeze ideea formulată ulterior de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, potrivit căreia drepturile nu pot rămâne „iluzorii sau teoretice”.

Lucrarea susține că reflecțiile operei sale, prea puțin explorate astăzi, ar fi putut oferi doctrinei constituționale românești o coerență mai adâncă. Într-un timp în care libertățile tind să devină abstracte, reîntoarcerea la Stere ar trebui să fie o temă obligatorie în cursurile de drept constituțional.

Abstract: The scientific communication we are bringing to the public's attention focuses on how one of the rectors of the University of Iași, professor of constitutional law and lawyer Constantin Stere, contributed to the formation of a unique vision in Romanian doctrine regarding human rights. In Constantin Stere's thinking, fundamental rights and freedoms are not mere legal formulas. He does not conceive of them as solemn statements in a constitutional text, but as rights that must be effectively lived in social life. For Stere, the rule of law means the existence of mechanisms that make freedoms possible in practice, not just in theory. In fact, he warned that the declarations in fundamental laws are of little value if they are not backed up by real means of protection – a remarkable observation that seems to anticipate the idea later formulated by the European Court of Human Rights, according to which rights cannot remain "illusory or theoretical."

The paper argues that the reflections in his work, which are little explored today, could have given Romanian constitutional doctrine a deeper coherence. At a time when freedoms tend to become abstract, a return to Stere should be a mandatory topic in constitutional law courses.

Cuvinte cheie: Constantin Stere, drept constituțional, drepturi și libertăți fundamentale, jurisprudența CEDO

Key- words: Constantin Stere, constitutional law, Fundamental rights and freedoms, ECHR jurisprudence

Ioan-Dumitru APACHITEI (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Principiul cooperării loiale dintre autoritățile administrației publice/ The principle of loyal cooperation between public administration authorities*

Rezumat:

Principiul cooperării loiale reprezintă un fundament al funcționării administrației publice, impunând autorităților obligația de a colabora în mod transparent și eficient pentru realizarea interesului public. De asemenea, cooperarea loială se impune inclusiv între autoritățile publice și particulari. Acest principiu presupune schimbul de informații, evitarea conflictelor de competență și susținerea reciprocă în îndeplinirea atribuțiilor legale. Cooperarea loială contribuie la eficientizarea activității administrației publice, la consolidarea încrederii cetățenilor în instituții și la respectarea valorilor statului de drept, fiind aplicabilă atât în relațiile dintre autoritățile centrale și locale, cât și între instituțiile aflate pe același nivel ierarhic. Astfel, prin prezentul studiu realizăm o transpunere a principiului cooperării loiale, consacrat prin jurisprudența Curții Constituționale, la nivelul raporturilor care privesc administrația publică centrală și locală.

Abstract: The principle of loyal cooperation constitutes a cornerstone of public administration, imposing on authorities the obligation to collaborate transparently and efficiently in pursuit of the public interest. Moreover, loyal cooperation is required not only among public authorities but also between public institutions and private individuals. This principle entails the exchange of information, the avoidance of jurisdictional conflicts, and mutual support in fulfilling legal responsibilities. Loyal cooperation contributes to the efficiency of public administration, strengthens citizens trust in institutions and upholds the values of the rule of law. It can also apply to relationships between central and local authorities and to institutions operating at the same hierarchical level. Accordingly, this study aims to transpose the principle of loyal cooperation, established through the jurisprudence of the Constitutional Court, into the framework of relations concerning central and local public administration.

Cuvinte cheie: administrație publică, autorități centrale, cooperare loială, jurisdicție constituțională

Key- words: public administration, central authorities, loyal cooperation, constitutional jurisdiction

Ichim Codrin SÎRCU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Valențe juridice ale domeniului militar în apărarea națională/ Legal aspects of the military field in national defense*

Rezumat: Lucrarea de față analizează rolul și poziționarea domeniului militar în raport cu noțiunile de apărare a țării și apărare națională, reliefând implicațiile constituționale, legislative și doctrinare ale acestuia. În ceea ce privește dimensiunea strategică, analiza Strategiei naționale de apărare a țării (2020–2024) și a Cartei Albe a Apărării (2021) a relevat că domeniul militar este puternic conectat la angajamente internaționale, consolidarea parteneriatului strategic cu SUA, creșterea mobilității și interoperabilității militare, precum și modernizarea forțelor armate constituind obiective majore.

Din perspectivă constituțională și infraconstituțională, statutul militarului este reglementat prin dispoziții ce privesc fidelitatea față de țară, îndatorirea de apărare, precum și cadrul normativ specific care definesc calitatea de cadru militar și statutul soldaților și gradaților profesioniști. În lipsa unei definiții unitare în dreptul penal și procesual penal, aceste norme rămân puncte de referință pentru delimitarea noțiunii de militar. Dincolo de rolul funcțional, militarul este perceput ca reper social, un profesionist al armelor pregătit atât pentru luptă, cât și pentru misiuni umanitare, ceea ce confirmă caracterul său esențial în menținerea securității naționale și în garantarea stabilității statului.

Abstract: This paper examines the role and positioning of the military domain in relation to the notions of national defence and homeland defence, highlighting their constitutional, legislative, and doctrinal implications. From a strategic perspective, the analysis of the National Defence Strategy (2020–2024) and the White Paper on Defence (2021) revealed that the military sector is strongly connected to international commitments, with the consolidation of the strategic partnership with the United States, increased mobility and military interoperability, as well as the modernization of the armed forces being among its key objectives.

At both constitutional and infra-constitutional levels, the status of the military is regulated by provisions concerning loyalty to the country, the duty of defence, as well as specific legal frameworks which define the status of military personnel and professional soldiers. In the absence of a unified definition in criminal and procedural law, these norms remain the main points of reference for the delineation of the concept of “military.” Beyond its functional role, the military is perceived as a social benchmark, a professional of arms prepared both for combat and for humanitarian missions, thus confirming its essential contribution to ensuring national security and safeguarding state stability.

Cuvinte cheie: apărarea țării, control parlamentar, militar

Key- words: national defense, parliamentary control, military

Ichim Codrin SÎRCU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) *Succinte considerații privitoare la luarea măsurii arestării preventive în cazul militarilor activi/ Brief considerations regarding the preventive arrest measure for active military personnel*

Rezumat: Arestarea preventivă, măsură preventivă privativă de libertate, implică restrângerea drepturilor și libertăților inculpatului, având ca scop asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Aplicarea sa este condiționată de respectarea strictă a cerințelor legale, pentru a evita ingerințele nejustificate în exercitarea drepturilor fundamentale. În cazul inculpaților cu statut de militar activ, reglementarea prevede competența exclusivă a organelor judiciare militare, propunerea fiind formulată de procurorul militar și soluționată de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul instanței militare competente. Măsura atrage suspendarea din funcție și încetarea temporară a tuturor drepturilor aferente acesteia, conform Legii nr. 80/1995, cu repunerea ulterioară în funcție și în drepturi în situația încetării măsurii. Acest regim juridic specific reflectă necesitatea asigurării unui echilibru între protecția ordinii publice, respectarea statutului profesional al militarilor activi și garantarea principiilor proporționalității și prezumției de nevinovăție.

Abstract: Preventive arrest, a custodial preventive measure, entails the restriction of the defendant's rights and freedoms, serving the purpose of ensuring the proper conduct of criminal proceedings. Its application is strictly conditioned by compliance with legal requirements, in order to avoid unjustified interferences with the exercise of fundamental rights. In the case of defendants holding active military status, the regulation provides for the exclusive jurisdiction of military judicial bodies, with the proposal submitted by the military prosecutor and decided by the judge of rights and liberties within the competent military court. The measure triggers suspension from duty and the temporary cessation of all related rights under Law No. 80/1995, with reinstatement and restoration of rights upon termination of the measure. This specific legal framework reflects the need to balance public order protection, the preservation of active military personnel's professional status, and the safeguarding of the principles of proportionality and presumption of innocence.

Cuvinte cheie: arestare preventivă, competență, militar

Key- words: preventive arrest, competence, military

Mirela-Mihaela APOSTOL (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Aspecte teoretice și practice cu privire la infracțiunile prevăzute în Legea 205/2004 privind protecția animalelor/ Theoretical and practical aspects regarding the offences provided by Law no. 205/2004 on the protection of animals*

Rezumat: În cuprinsul prezentului material am decis să analizăm una dintre normele de incriminare reglementate într-o lege specială – și anume infracțiunea prevăzută de dispozițiile art. 25 din Legea nr. 205/2004 privind protecția animalelor. În cuprinsul articolului vom analiza norma de incriminare pentru a stabili dacă legiuitorul a reglementat sub această denumire mai multe infracțiuni distincte sau o infracțiune unică cu forme alternative de săvârșire, compatibilitatea dintre formele reglementate de lege, precum și aspecte punctuale pentru fiecare dintre acestea, inclusiv raportul dintre formele prevăzute de lege și alte infracțiuni.

Abstract: This study examines one of the incriminating provisions set out in a special law—specifically, the offence regulated under Article 25 of Law No. 205/2004 on the Protection of Animals. The analysis focuses on determining whether the legislator intended to establish several distinct offences under this provision or a single offence with alternative forms of commission. Furthermore, it explores the compatibility between the forms defined by law, as well as specific aspects related to each of them, including the relationship between the offences stipulated in this law and other criminal offences.

Cuvinte cheie: protecția animalelor, infracțiuni, Legea nr. 205/2004, practică judiciară, forme normative

Key- words: protection of animals, criminal offences, Law No. 205/2004, judicial practice, forms of commission

Daniel ATASIEI (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Trotineta electrică între mobilitate urbană și răspundere penală/ Electric scooter between urban mobility and criminal liability*

Rezumat: Trotinetele electrice au devenit, în ultimii ani, un simbol al mobilității urbane. Tinerii în special, unii de vârstă gimnazială, au împânzit orașele strecurându-se printre mașini sau pe troturare, conduite încurajate de apariția pe piața marilor orașe din România a platformelor de ride-sharing cu astfel de mijloace. Trotinetele electrice oferă transport relativ rapid, ecologic și accesibil, în special în orașele aglomerate. În ciuda avantajelor, utilizarea acestora în număr tot mai mare a generat creșterea numărului de accidente, în special din vina conducătorilor de trotinete, generând astfel îngrijorări cu privire la siguranța traficului rutier. Integrarea trotinetelor electrice în traficul urban a necesitat și necesită pe mai departe o adaptare

a sistemului legislativ astfel încât să fie realizat un echilibru just între beneficiile mobilității urbane și, respectiv, siguranța publică și responsabilitatea pe drumurile publice. Iar legii penale îi revine un rol important în cadrul acestui efort.

Abstract: Electric scooters have become, in recent years, a symbol of urban mobility. Young people in particular, some even of middle-school age, have filled the cities, weaving between cars or riding on sidewalks — behaviors encouraged by the emergence of ride-sharing platforms with such vehicles in major Romanian cities. Electric scooters offer relatively fast, eco-friendly, and affordable transportation, especially in crowded cities. Despite their advantages, the growing use of these vehicles has led to an increase in the number of accidents, particularly due to scooter riders, raising concerns about road safety. The integration of electric scooters into urban traffic has required — and continues to require — adaptation of the legislative system in order to achieve a fair balance between the benefits of urban mobility, public safety and responsibility on public roads. Criminal law plays an important role in this effort.

Cuvinte cheie: trotinete electrice, mobilitate urbană, accidente, siguranță rutieră, responsabilitate penală

Key- words: electric scooters, urban mobility, accidents, road safety, criminal liability

SECȚIUNEA V

Maria-Roberta BORCEA (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Pianul mecanic al lumii juridice sau Cum opera lui Kurt Vonnegut a descris viitorul inteligenței artificiale / The player piano of the legal world or How the work of Kurt Vonnegut described the future of artificial intelligence*

Rezumat: În 1952, Kurt Vonnegut scrie „Pianul mecanic”, o operă distopică bazată pe procesul de automatizare exagerată. În prezent, automatizarea a devenit ceva banal, bucurându-ne de avantajele sale la fiecare pas. Urmărind textul scris de Kurt Vonnegut, reușim să facem o paralelă între viitorul descris de acesta și prezentul în care trăim. În timpul pandemiei de COVID-19, utilizarea tehnologiei a început să crească, devenind obligatorie în anumite aspecte. Acesta este punctul de plecare al dezvoltării de software-uri bazate pe inteligența artificială. Conceptul de pian mecanic poate fi comparat cu utilizarea inteligenței artificiale în domeniul juridic, unde raționamentul uman și spiritul legii primează, ridicând astfel probleme în ceea ce privește utilizarea eficientă a acestor software-uri. Drept urmare, apare nevoia de a reglementa modul în care tehnologia poate completa munca oamenilor, fără a o înlocui total. Așadar, tema abordată de Kurt Vonnegut rămâne actuală, ilustrând conflictul dintre progresul tehnologic și valorile societății.

Abstract: In 1952, Kurt Vonnegut writes "Player piano", a dystopian novel based on the process of exaggerated automation. Nowadays, automation has become commonplace, with benefits at every turn. By following the text written by Kurt Vonnegut, we manage to draw a parallel between the future described by him and the present in which we live. During the COVID-19 pandemic, the use of technology began to increase, becoming required in some cases. This is the starting point for the development of artificial intelligence-based software. The concept of the player piano can be compared to the use of artificial intelligence in the legal field, where human reasoning and the spirit of law predominate, thus raising problems with the effective use of these programs. Regulating how technology can enhance people's work without completely replacing it is therefore necessary. Thus, Kurt Vonnegut's topic is still relevant today, highlighting the conflict between technological progress and the values of society.

Cuvinte cheie: Inteligență artificială, rațiune umană, software-uri juridice, etică.

Key- words: Artificial intelligence, human reasoning, legal software, ethics.

Maxim CARABULEA (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Factorii neurobiologici ai empatiei și rolul lor în prevenirea comportamentului deviant / The neurobiological factors of empathy and their role in preventing deviant behavior*

Rezumat: Lucrarea propune o analiză contemporană a rolului factorilor biologici în geneza comportamentului infracțional, pornind de la premisele neurocriminologiei moderne. Studiul examinează corelațiile dintre structura și funcționarea creierului, reglajele hormonale (în special nivelurile de cortisol, respective oxitocina) și manifestările comportamentale antisociale. Scopul cercetării este de a reevalua ideea clasică potrivit căreia factorii biologici ar fi neesențiali. Rezultatele oferă o perspectivă echilibrată între determinismul biologic și influențele socio-culturale, conturând direcții de aplicare practică în prevenirea și reeducarea comportamentelor antisociale.

Abstract: The paper proposes a contemporary analysis of the role of biological factors in the genesis of criminal behavior, based on the premises of modern neurocriminology. The study examines the correlations between brain structure and function, hormonal regulation (especially cortisol and oxytocin levels), and antisocial behavioral manifestations. The aim of the research is to reevaluate the classical idea that biological factors are insignificant. The results offer a balanced perspective between biological determinism and socio-cultural influences, outlining directions for practical application in the prevention and re-education of antisocial behavior.

Cuvinte cheie: criminologia, factori biologici, hormoni, creier, cortisol, oxitocina

Key- words: criminology, biological factors, hormones, brain, cortisol, oxytocin

Elena-Georgiana DĂNILĂ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Digitalizarea justiției. Studiu comparativ / Digitalization of justice. Comparative analysis*

Rezumat: Scopul acestei prezentări este de a evalua procesul de digitalizare a sistemului judiciar românesc și de a analiza în ce măsură bunele practici europene pot fi adaptate contextului național. Cercetarea își propune să răspundă la două întrebări principale: cât de eficiente și accesibile sunt platformele judiciare electronice actuale pentru cetățeni și profesioniștii din domeniul juridic și ce modele internaționale ar putea ghida îmbunătățirea acestora. Analiza se concentrează pe trei direcții principale. Prima se referă la infrastructura digitală existentă - platformele utilizate pentru gestionarea dosarelor și comunicarea electronică în instanțe, evaluate din perspectiva eficienței, securității, transparenței și accesului public. În al doilea rând, interoperabilitatea și integrarea, care se referă la gradul de conectare dintre aceste sisteme cu alte registre administrative și baze de date, sunt esențiale pentru coerența instituțională. În al treilea rând, dar nu în ultimul rând, voi relata despre bunele practici din Estonia, Olanda, Germania și Belgia, state cu un nivel avansat de digitalizare judiciară, în dimensiunea comparativă. Un chestionar adresat utilizatorilor platformelor digitale completează cercetarea, oferind date empirice privind punctele forte și punctele slabe ale infrastructurii existente. Rezultatele preliminare evidențiază progrese notabile, dar prezintă și provocări, inclusiv fragmentarea soluțiilor, lipsa de uniformitate, probleme de protecție a datelor și accesul public limitat.

Principala concluzie este că România se află într-un proces activ de modernizare judiciară, însă atingerea unui nivel comparabil cu cel al statelor europene de referință necesită consolidarea interoperabilității, extinderea accesului public și adaptarea celor mai bune practici internaționale la specificitățile juridice și instituționale naționale ale țării.

Abstract: The purpose of this presentation is to assess the digitalization process of the Romanian judicial system and to analyze to what extent European good practices can be adapted to the national context. The research aims to answer two main questions: how efficient and accessible are the current electronic judicial platforms for citizens and legal professionals, and what international models could guide their improvement. The analysis focuses on three principal directions. The first one is about the existing digital infrastructure-the platforms used for case management and electronic communication in courts, evaluated from the perspective of efficiency, security, transparency, and public access. Second, interoperability and integration, which refer to the degree of connection between these systems with other

administrative registers and databases, are essential for institutional coherence. Third, but not least, I will report on good practices from Estonia, the Netherlands, Germany, and Belgium, states with an advanced level of judicial digitalization, in the comparative dimension. A questionnaire addressed to users of digital platforms complements the research, providing empirical data on the strengths and weaknesses of the existing infrastructure. Preliminary results highlight notable progress, but also present challenges, including the fragmentation of solutions, a lack of uniformity, data protection issues, and limited public access. The main conclusion is that Romania is undergoing an active process of judicial modernization, but reaching a level comparable to that of European reference states requires strengthening interoperability, expanding public access, and adapting international best practices to the country's national legal and institutional specificities.

Cuvinte cheie: Digitalizare, platforme judiciare, bune practici, dosar electronic

Key- words: Digitalization, judicial platforms, good practices, electronic file (e-file)

Andrei-Ionuț DÂRLEA (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Probleme speciale privind participația penală în cazul infracțiunilor de corupție / Special issues on criminal participation in the case of corruption offenses*

Rezumat: Articolul își propune analiza unor probleme speciale pe care participația penală le ridică în sfera infracțiunilor de corupție, având în vedere mai ales examinarea formelor de participație ocazională—coautoratul, instigarea și complicitatea (propriei sau impropriei)—din perspectiva delimitării contribuțiilor fiecărui participant. Analiza se concentrează asupra dificultăților teoretice și practice privind calificarea juridică a unor situații problematice, precum traficul de influență „în lanț”, intermedierea, posibilitatea persoanei juridice de a comite fapte de corupție în calitate de participant, complicitatea „posterioară” ș.a.md.

Totodată, sunt evidențiate dificultățile practice generate de înțelegerea noțiunii de funcționar public prin raportare la condiția subiectului activ, în corelație cu dispozițiile Codului penal și deciziile obligatorii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțate în recurs în interesul legii și în dezlegarea unor chestiuni de drept.

Abstract: This article aims to analyse some special problems that the criminal participation raises in the field of corruption crimes, especially taking into consideration the occasional forms of criminal participation – co-perpetration, instigation and complicity – from the perspective of the demarcation of each participant's contribution. The analysis concentrates on both the theoretical and practical difficulties concerning legal qualification of problematic situations such as

influence peddling “in a chain”, intermediary person, the possibility of a legal entity to commit criminal offences as a participant, “subsequent” complicity etc.

Moreover, the paper showcases the practical difficulties generated by the comprehension of the concept of “civil servant” relative to the perpetrator, correlated with the statutory provisions of the Criminal Code and the binding decisions of the High Court of Cassation and Justice issued in appeal in the interest of the law and preliminary ruling on questions of law.

Cuvinte cheie: intermediar; corupție; coautorat; complicitate; instigare; persoană juridică

Key- words: intermediary person; corruption; co-perpetrator; complicity; instigation; legal entity

Gabriela-Loredana HUȘTIUC (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Traficul de persoane și infracțiunile conexe în dreptul penal contemporan: perspective asupra delimitării juridice / Human Trafficking and Related Offenses in Contemporary Criminal Law: Perspectives on Legal Boundaries*

Rezumat: Traficul de persoane rămâne una dintre cele mai complexe forme de criminalitate contemporană, aflată într-o continuă transformare sub influența progresului tehnologic și a fenomenului globalizării. Dinamica acestui ilicit penal determină însă dificultăți majore în privința delimitării sale de alte infracțiuni conexe, precum proxenetismul, exploatarea cerșetoriei, munca forțată sau traficul de migranți. Analiza juridică relevă faptul că aceste conduite ilicite, deși pot prezenta elemente de similitudine, se disting prin obiectul juridic ocrotit, prin modalitățile concrete de materializare a acțiunilor prevăzute în conținutul normei de incriminare, dar și prin poziția subiecților implicați în activitatea infracțională. Astfel, existența unei posibile relații de conexitate nu implică compromiterea autonomiei fiecărei infracțiuni.

Studiul își propune să evidențieze criteriile doctrinare relevante pentru o delimitare riguroasă și coerentă, în concordanță cu exigențele dreptului penal contemporan și cu standardele internaționale privind protecția demnității umane.

În acest sens, este indispensabilă adoptarea unei poziții unitare de interpretare normativă, fiind o premisă pentru consolidarea coerenței legislative și eficientizarea politicilor penale de combatere a traficului de persoane.

Abstract: Human trafficking remains one of the most complex forms of contemporary crime, undergoing continuous transformation under the influence of technological progress and globalization. The dynamics of this criminal offense, however, generate significant difficulties in distinguishing it from other related offenses, such as procuring, exploitation of begging, forced labor, or migrant trafficking.

Legal analysis shows that, although these illegal acts may share certain similarities, they differ in terms of the legally protected interest, the specific ways in which the actions defined in the criminal provision are carried out, and the position of the subjects involved in the criminal activity. Therefore, a possible linkage between offenses does not compromise their autonomy.

The study aims to highlight the doctrinal criteria relevant for a rigorous and coherent delimitation, in accordance with the requirements of contemporary criminal law and the international standards on the protection of human dignity.

In this regard, the adoption of a uniform approach to normative interpretation is indispensable, as it constitutes a prerequisite for consolidating legislative coherence and enhancing the effectiveness of criminal policies aimed at combating human trafficking.

Cuvinte cheie: Trafic de persoane, proxenetism, exploatarea cerșetoriei, delimitări juridice

Key- words: Human Trafficking, Procuring, Exploitation of begging, Legal Boundaries

Gabriela-Ingryd RADU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Studiu asupra instituției căsătoriei în sistemele de drept comparat / Study of the marriage institution in the comparative law systems*

Rezumat: Această lucrare urmărește definirea căsătoriei în legislația română, condiții formale și de fond și limitări, precum și exploatarea acestor noțiuni în sistemele de drept comparat (common law american și englez, drept asiatic, drept islamic, etc.). De asemenea, folosind suportul teoretic aferent, voi prezenta spețe relevante pentru instituția în cauză și problematicile pe care le creează fiecare sistem.

Abstract: This work aims at defining the marriage in the Romanian legislation, along with the conditions, limitations and the application of the aforementioned notions in various comparative law systems (American and English common law, Asian law, Islamic law, etc.). Furthermore, using the theoretical support I have provided, I will present relevant cases in practice related to the studied institution and the issues created in each system.

Cuvinte cheie: Căsătorie, condiții, drept comparat, common law

Key- words: Marriage, conditions, comparative law, common law